

Dženski Dan

♥
NEMOJ
★ DA ME ⚡
ZABORAVIŠ
📺

Prevela
Nada Siljanović-Donati

■ Laguna ■

Naslov originala

Jancee Dunn

DON'T YOU FORGET ABOUT ME

Copyright © 2008 by Jancee Dunn

Translation copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

NEMOJ DA ME ZABORAVIŠ

Džensi Dan

Pridružite se „strava“ proslavi dvadesetogodišnjice mature Srednje škole *Betel memorijal*, generacija 1988!!! (Sada je to Srednja škola *Džejms Dž. Florio*, ali će za nas uvek ostati *Betel*!!! Zar ne, družino?)

Gde: U Centru za konferencije u hotelu *Hamilton park*.

Kada: 28. i 29. novembra. Odeća poslovno-svečana.

Za one što stižu u petak uveče biće organizovano neformalno okupljanje u baru *Plejmejker*, s početkom u 17.30. Iako to nije „zvanična proslava“, smatramo da može biti zabavna.

Program za subotu: Utakmica bivših maturanata, *Betelovih ovnova*. U 17.00 koktel dobrodošlice. U 19.00 večera, hladan bife. U 20.00 aktivnosti: nagrade, prikazivanje slajdova. Muziku pušta di-džej Nojz – mnogo melodija iz osamdesetih! „Nestali“ školskim drugarima, koji su prihvatili da budu deo ovog događaja i prijavili se na naš veb-sajt, kažemo: Hvala, narode! Još ne možemo da pronađemo trideset i jednog školskog drugara, pa ukoliko ste u mogućnosti da stupite u kontakt s nekim od njih, molimo da obavestite Peti Čoi, sada Patrišu S. Bredford.

Potrebne su nam: Fotografije za naš slajd-šou i slike vaših klinaca za našu specijalnu porodičnu oglasnu tablu! Poslati na mejl-adresu Rendija Flema Fleminga, darklordwarrior@jmail.com. Ova noć bi trebalo da bude nezaboravna. VIDIMO SE TAMO!

Prvo poglavlje

„Lilijan!“, pevušila je veselo Vaj u garderobi. „Možeš li da dođeš? Potrebno nam je tvoje mišljenje.“

„Dolazim!“, viknula sam. Znala sam već šta me očekuje. Gotovo svake nedelje ponavljala se ista scena.

Vaj je podbočena stajala na sredini sobe, u jednom od svojih uobičajenih kompleta: odelo boje lista nane od zrnastog poliestera, kako ga je zvala, oko vrata je nosila crveno-zelenu maramu, neverovatno velike crvene naočare i svetlucavobe-
le emajlirane minduše, velike kao pedeset centi. Kejša, Vajina garderoberka, molećivo me je pogledala.

„Kejša kaže da u ovom odelu izgledam matoro“, kazala je Vaj ko bajagi se dureći.

Kejša uzdahnu. „Ta zelena nijansa nikom ne stoji dobro. Ni bolničarima, pa ni vama.“ Popravila je Vajine revere. „Zar ne biste mogli da razbijete s nekim drugim pantalonama?“

„Pre svega, ovo nije boja lista nane već pistaći-zelena.“ Vaj se okrenula i pogledala me. „Lilijan, čini li me ovo starijom?“ Kad god bi mi pokazivala odeću, Vaj bi iskoračila za devedeset stepeni kao da je manekenka iz pedesetih godina.

Pretpostavljam da nije trenutak da je podsetim da joj je sedamdeset četiri. Odmerila sam je od glave do pete i osmehnula se. Volim Vajinu veselu odeću u bojama voćne salate, čak i onda kada izgleda pomalo otkačeno, ali hej, meni se dopadao izgled ljudi *pre* nego što prođu kroz TV-preobražaj. Ima li čega pogrešnog u suvišnim detaljima i nošenju boja koje se u prirodi teško pronalaze?

„Izgledaš sjajno!“, rekla sam. *Sjajno* je jedna od Vajinih omiljenih reči. Tu reč sam tokom godina i sama prihvatila, zajedno sa *veličanstveno*, *divno* i *spektakularno*. Vaj bi sve učinila da i dani koji nisu spektakularni to ipak budu.

Kejša je pomirljivo uzdahnula. „Makar im u šminkernici recite da vam stave malo jači ruž kako vam koža ne bi vukla na zelenkasto“, kazala je Vaji. *Ruž* je još jedna reč koju smo svi zdušno prihvatili.

Ispratila sam Vaj do šminkernice i još jednom se podsetila plana za taj dan. U svom programu *Recite mi sve! Sa Vaj Barbar* obično je imala po dva gosta. Jutros je, međutim, završila samo sa Džinom Marfijem, velikim imenom pedesetih godina, i on je dobio čitav sat. Naravno da se na vrhuncu slave Džin nikada ne bio pojavio u tok-šou na nekoj minornoj TV mreži, i to sa voditeljkom u poznim godinama. Ali zato je sada presrećan što je gost u programu gde ne mora da objašnjava ko je tamo nekom dvadesetdvo godišnjem pomoćniku producenta, što ga belo gleda. Uz to, Vaj će u emisiji *Recite mi sve!* grandiozno najaviti da čoveka poput Džina Marfija ne treba posebno predstavljati.

„Džin stiže za petnaest minuta“, rekla sam. „Jedina molba mu je da priča o dokumentarcu o studiju četrdesetih godina. A, da. Rekao je da ima neku 'atraktivnu priču' o takmičenju koje je u to vreme sproveo studio, a odnosi se na randevu s njim. Ne zaboravi da ga to pitaš.“

Vaj je klimnula glavom. „Važi i važi“, rekla je. Vaj je sve pamtila. Nikada nije tražila podsetnik ili kratke zabeleške. Šćepala me je za ruku. „Jesi li našla one knjige koje je Monti tražio?“

„Juče sam ih poslala.“ Ne pamtim kada sam tačno prestala da budem samo producentkinja; pretpostavljam pre mnogo godina. Bila sam družbenica, psihijatar, stilistkinja. Mog supruuga Adama stalno je nervirala zvonjava telefona u cik zore, neposredno po Vajinom buđenju, kada treba da radi „gimnastiku“, to jest, izvede niz brzih pokreta. Neprekidne konsultacije sa mnom održavale su privid njenog aktivnog života.

Pomoćnica organizatora je užurbano ušla. „Stigao je“, kazala je dahćući.

Bacila sam pogled na svoj sat. Džin je poranio skoro deset minuta. Imala sam prijatelje u Njujorku koji su radili „slične emisije, veoma popularne, u udarnom terminu i s millionskim gledalištem“. Tako je, na primer, jedna frizerka volela da razmenjuje „ratne priče“ o mučnom čekanju rep zvezda i starleta, koje bi posle noćnog provoda bezbrižno uletale u studio, i to trideset sekundi pre početka programa. Ali zato to nikada nije bio problem sa gostima koji su pripadali takozvanoj „najvećoj generaciji“. Oni su mi često ponavljali da bi ih Luis B. Mejer iz MGM-a u slučaju kašnjenja odmah izbacio.

„Gde je moja cura?“ Džin je grunuo na vrata šminkernice.

„Ovde sam, Džin!“ Vaj je treperila. Čim je banuo unutra, skočila je sa šminkerske stolice. Takvu oduševljenu dobrodošlicu niko mu, osim Vaj, nije priredio. Rekla mu je da izgleda spektakularno, a mlađem osoblju naglasila da se nalaze u društvu žive legende.

Džin, nekadašnji filmski idol mnogih žena, bio je visok i doteran, uspravnih leđa, nosio je safari jaknu i smeđu široku kravatu, dok mu je talasasti umetak kose bio savršeno uklopljen. Pošto je poljubio Vaj u oba obraza, seo je u šminkersku stolicu

prekrstivši duge noge. „Zdravo, draga moja Marija“, rekao je jednoj našoj šminkerki. Kao čest gost, voleo je da Vajino osoblje oslovljava po imenu. Marija mu je kozmetičkim sunderom pažljivo nanela malu količinu tečnog pudera. Bila je poznata po taktičnosti i diskreciji jer niko nije toliko nesiguran kao zvezda u zrelih godinama. Marija je od samog početka radila za emisiju *Recite mi sve!*, već deceniju, te je za to vreme namestila bezbroj kravata, turbana, perika i šešira. Znala je da redovno mora da ima zalihe briljantina i karmina s ukusom mandarine. Ne menjajući izraz lica ili metod rada, bila je naviknuta na svakakve zahteve: zatezanja lica lepljivom trakom sakrivenom iza ušiju, pokrivanja podočnjaka kremom za hemoroide, iscrtavanja isprekidanih obrva, kamufliranja staračkih pega i ožiljaka, tako da je nije zbunio ni zahtev čuvenog producenta R&B-ja, u svojim sedamdesetim, da mu, dok on ćaska mobilnim telefonom, olovkom za obrve brižljivo iscrta kovrdže na celavoj glavi.

Džin se okrenuo ka meni. „Zdravo, draga Lilijan. I dalje udata?“

Osmehnula sam se. „I dalje.“

Pucnuo je prstima. „Do đavola! Dobro, znaš da ću za tebe uvek biti tu i sačekati dan da se urazumiš.“

„Džin, ti si jedan nestaško“, rekla sam nadureno. Uopšte ne znam da flertujem.

Dobro me je odmerio. „Znaš, stvarno malo ličiš na Elizabet Tejlor“, kazao je. „Vitkija si, posebno oko poprsja – nadam se da te nisam uvredio? Imaš istu tamnu kosu, iste oči – guste trepavice, baš kao i ona. Znaš, nekada sam s njom izlazio.“

To sam znala jer je Džin to pominjao u gotovo svakom razgovoru. Ubrzo su ga gurnuli u Vajin mali studio, sa dve metalne stolice i stočićem. Prekrštenih ruku sam posmatrala monitor i nisam bila zabrinuta. Svaka emisija se obično odvijala vrlo brzo

i bez problema. Kad smo predstavljali urnebesnog komičara, dešavale su se, doduše, kontrolisane šašave scene – prevrtanje stola ili prosipanje vode po sopstvenoj glavi, tako da je sat programa uglavnom proticao pričama sa oznakom G – pogodno za sve uzraste – ili smešnim video-klipovima i bubicama nekog odavno mrtvog reditelja.

„Džine, znam da si za naše gledaoce pripremio sjajnu priču u vezi sa svojim angažovanjem za MGM“, počela je Vaj.

Zavalio se u stolici. „Pa, kada sam početkom pedesetih snimao filmove, studio me je obično slao na turneju po celoj zemlji da bi mi se ime pročulo.“ Lice mu se ozarilo kao da je želeo da kaže Vaj: *Neverovatno je da je nekada moje ime trebalo da se „pročuje“*. „Sećam se da je jedan časopis, mislim da se zvao *Muvi mirror*, organizovao takmičenje s nagradom Provedite jedan dan sa Džinom Marfijem. Desilo se da je jedna divna domaćica iz Bozjija, glavnog grada Ajdaha, napisala sjajno pismo o tome kako zajedno sa svojim klincima gleda moje filmove, pa me doživljavaju kao šestog člana porodice. I tako, kao što pretpostavljaš, pošalju ti mene u Bozji, grad u kome nikada nisam bio. Najdalje što sam otišao bio je Solt Lejk Siti, gde sam 1950. snimio neke scene filma *Moj ili tvoj vigvam?*.“

Na trenutak sam uhvatila zaintrigiran Frenkov pogled. Moj pomoćnik je zakolutao očima. Svi naši gosti su se inače ponašali kao da nikada svoje baršunaste mokasine nisu mrdnuli sa Beverli hilsa. Džin Marfi je nekada bio Herman Ehrstrom iz Kanzas Sitija.

„Ne možeš da shvatiš koliko smo se sjajno zabavljali na snimanju filma *Moj ili tvoj vigvam?*, no to je sasvim druga priča.“ Sugestivno je podigao obrve dok se Vaj prigušeno smeškala. On je, čini se, i dalje mislio da je film u kome beli glumci nose perjanice i prave viceve o prodaji skvo u zamenu za nanizane

probušene školjke, koje su Indijanci upotrebljavali kao novac, vrhunac komedije.

„Tako sam otišao u Bojzi, kod Beti; tako se zvala. Ona je bila jedna srdačna, stvarno divna dama. Kazala mi je da je druga nagrada bio frižider.“ Napravio je dramsku pauzu i nastavio: „Znaš li da mi je priznala kako je stvarno želela samo frižider.“

Vaj je jauknula ne bi li mu stavila do znanja da je to bilo nepošteno.

„Zamisli ti to“, nastavio je. „Ali priznajem da mi je bilo divno s njom i njenom porodicom.“

Pošto je skinuo prašinu s još nekoliko pričica („Jesi li znala da je moj prvi randevu bio sa Elizabet Tejlor? Statirao sam u filmu *National Velvet*, i...“), mahnula sam Vaj da završi, Džina smo ugurali u njegovu limuzinu, pa sam ostala s njom u šmin-kernici da joj Marija malo popravi šminku. Posle snimanja veći-na ljudi ne može da sačeka kraj ne bi li skinuli debele slojeve šminke. Sa Vaj to nije slučaj. Pošto je skoro pola veka bila u cen-tru pažnje javnosti, smatrala je da svojim obožavaocima duguje makar to da uvek izgleda kako valja.

U Njujorku su je i dalje prepoznavali, i to više puta dnevno. Karijeru je započela na filmu igrajući duhovite 'najbolje prijateljice', a kasnije stroge, prikriveno ranjive čelične dame. Posle je prešla na Brodvej gde se pojavila u jednom poznatom, za to vreme sasvim novom mjuziklu *Gospođa predsednica* („Znam da zvuči smešno kad malo razmisliš, ali tada je to bila kraj-nje radikalna ideja“). Nakon toga je, naravno, postala omiljena voditeljka tok-šou emisije iz pedesetih godina *Hajde da ćaska-mo*, koja je dugo opstala, a nedavno je za nju dobila i počasnu nagradu *Emi*.

„Marija, sredi mi još malo obrve“, kazala je. Vaj se užasavala mladih poznatih ličnosti koje su se nemarno, čak i u plastičnim papučama, pojavljivale u javnosti.

Odlomak iz Vajine autobiografije *Nije bilo lako*:

Doteranost smatram znakom poštovanja prema drugima. Kada ustanem, prvo „nacrtam“ lice, čak i kada sam sama kod kuće. Mislim da bi mi obožavaoci pali u nesvest ukoliko bi me videli bez „ratničkih boja“! Vodim računa o svom izgledu, uvek sam pristojno obučena, našminkana i sređene frizure, čak i kada samo istrčim da kupim bocu mleka.

Nepotrebno je reći da je optimizam najbolji način da se izgleda dobro. Koliko puta se dogodi da vam prijatelj telefonira i kaže „kako se danas loše osećam“ ili „zar vreme nije užasno?“. Mislim da prijateljima ne treba nametati svoje probleme. Uvek kažem da je Vaj skraćunica za uživaj! Glas na mojoj telefonskoj sekretarici uvek je veseo i stimulativan, pa mi telefon zvoni i kada je slušalica podignuta!

Osim knjige *Nije bilo lako*, Vajina ogromna književna produkcija uključuje i najbolje prodavan kuvar 1965. godine *Svetla, kamera, kuvar*. „Vaj Barbor nudi pedeset recepata od kojih će vam poći voda na usta, s najglamuroznijih svetskih svečanosti, zbog čega ćete na sledećoj svečanoj večeri postati glavna dama!“ Posle toga je napisala knjigu o lepoti (*Jesam li to stvarno ja?*), da bi se sredinom osamdesetih zaustavila na pisanju memoara *Ko kaže da ne postoji drugi čin?*

Vaj je uvek imala nove projekte i šeme, i najverovatnije prolazila kroz svoj peti ili šesti čin. U međuvremenu, ja sam klizila ka trideset osmoj godini, i mislim da sam živela učmalije od Vaj i njenih gerijatrijskih pajtaša.

Drugo poglavlje

„Hvala ti, draga Marija“, rekla je Vaj i ustala da krene. „Vidimo se sutra, Lilijan.“ Zagrlila me je za rastanak i zalupila vratima ostavljajući trag jakog mirisa pudera i parfema *Jut dov*. Uzela sam Vajinu traku i odnela je u produkciju, a zatim otišla do kancelarije da proverim poruke. Našla sam poruku Saja Rozena, starijeg publiciste koji me ozbiljnim glasom obaveštava o novim vitaminima za starije. Reklamira ih Mici Tejlor, njegova klijentkinja. Mici je nekada davno vodila sa Vaj zabavnu emisiju *Nikada nećeš pogoditi*, koja se šezdesetih godina dugo prikazivala, te je Saj znao da može zatražiti uslugu. Uostalom, Vaj je bila izuzetno lojalna.

„Zašto da ne?“, rekla sam glasno. „Hajde da joj zakažemo termin.“

Sledeća poruka bila je od moje majke, druga tog dana. Te poruke su me uvek čudile. U vreme mog odrastanja majka bi mi telefonirala čisto da razmenimo kratke važne informacije, ali otkako su se ona i otac penzionisali, neobično često me je zivkala, ponekad samo da razmenimo „razmišljanja“ o različitim temama. „Zdravo, draga“, obično bi počela. „Čuj, pomislila sam...“ Sama vožnja do trgovinskog lanca *Vol-Mart* mogla je

da iznedri desetine, a ponekad stotine misli. *Zdravo, draga, razmišljam da spasem žabu koja pliva u našem bazenu jer je zbog hlora postala beličasta, a to sigurno nije dobro za nju. A onda, gde da je stavim? Zdravo. Samo kratko: Pretpostavljam da znaš kako treba baciti začine pošto im istekne rok od šest meseci? Videla sam to danas u emisiji Tudej. Posle nekoliko meseci ne samo što izgube ukus već mogu biti i opasni! Zdravo, slušaj! Zamisli, tvoj otac i ja smo prešli na ovsenu kašu za doručak, tako da više ne uzinamo. Zar to nije sjajno! Trebalo bi da probaš, ali znaj da to ne može odjednom.*

Nikada nisam odgovarala na te pozive pretpostavljajući da bih išla dalje čim bih registrovala *misao*, ali ubrzo bi usledile krajnje uznemirujuće poruke. *Jesi li dobila moju poruku da baciš kuglicu od vate kojom se zatvara kutijica sa aspirinom jer može da sadrži bakterije? S vremenom sam naučila da se odmah javim i pružim joj zadovoljavajuću reakciju. Znači, vata može da sadrži bakterije? Dobro. To nije dobro. Onda bi ona krenula sa dodatnom informacijom da odavno štedi za obdukcijski nalaz: Ali to nije sve. Čitala sam da, ako aspirinu prođe rok trajanja, može da izazove ozbiljnu iritaciju stomachne sluzokože. Ako se bakterije udruže sa stomačnim tegobama, tek onda nastaje ogroman problem. Veliki problem.*

Današnja *misao* je bila da će ove godine možda krenuti na časove kompostiranja.* *Izgleda da je kompostiranje danas vruća tema.* Moja majka je posle penzionisanja s položaja planera vrtova u svim zvaničnim parkovima širom Nju Džerzija počela vikendom da drži časove vrtlarstva u Kantri koledžu *Moris*. Zapisala sam da je pozovem i kažem: „Oh, kompostiranje je nesumljivo ogromna tema“, da bi ona izbacila „bambu“ koju je

* Kompostiranje, razgradnja organskih ostataka biljnog i životinskog porekla. (Prim. prev.)

eventualno skrivala. (*Možeš li da poveruješ da kompost možeš napraviti i od sušilice za paperje?*)

Telefonirala sam Adamu, čisto da se javim.

„Ej!“, kazao je. „Kako je Džin? Je l' te uzeo na pik?“

„Naravno.“

„Isti stari Džin“, rekao je odsutno. Glas mu je zvučao nekako avetinjski što je značilo da radi na kompjuteru. Znala sam da pretražuje listu nekretnina, čime je bio obuzet kad god nije morao da ide i pokazuje stanove. Inače se često pretvarao da je prezauzet, iako baš i nije bio uspešan agent nekretninama, pre svega zbog kobnog nagona da uvek bude iskren. Dovoljno je pet minuta da mogućem klijentu pokaže neki stan, pa da mu, snebivajući se, ispriča o bučnim kamionima u pet sati ujutro ili o zamašnom poslu punjenja životinja komšija na spratu. Često sam se zbog toga s njim raspravljala, pitajući ga zašto uludo troši vreme Njujorčana, prvo da im pronađe stan, a onda strepi dve nedelje posle potpisivanja papira. Uostalom, da nemate košmarne komšije i tavanice koje otpadaju, o čemu biste pričali na koktelima?

„Kako ide posao?“, pitala sam.

„Hm, danas ima mnogo posla, što je dobro. U stvari, moram da idem. Šef dolazi.“

„U redu. Vidimo se večeras. Danas sam raspoložena za picu.“

Svako popodne sam mu telefonirala da bismo planirali večeru. Pica kod kuće sa Adamom bila mi je pojam savršeno provedene večeri. Adam je bio mnogo društveniji od mene i često je tokom nedelje izlazio na koncerte, prijeme, košarkaške utakmice, dok su, s druge strane, moje večernje obaveze u kalendaru bile retke, kao godišnji ispit iz anatomije abdomena. Bežala sam od gužve. Izbegavala sam buku. Više sam volela otmena dnevna dešavanja: muzeje koji su čuvali letopise o životu putujućih

cirkusa iz dvadesetih godina 20. veka, botaničke bašte sa bogatom kolekcijom ruža, posete šeširdžinicama, popodnevni čaj u nekom grandioznom hotelu. Adam je često govorio da sam spoj stare dame i banalne loze nekog homoseksualca.

Jednostavno nisam bila zainteresovana za savremenu pop kulturu. Poslednji put sam u tim vodama bila tokom tinejdžerskih godina i na koledžu, osamdesetih. Nakon toga sam nekako zastala, a potom i postala pasivna. Srećom, tokom angažovanja sa Vaj nije mi bilo teško da zaboravim kako sam proživela čitavu deceniju. Adam i skromni krug prijatelja nisu delili moja interesovanja za retro, ali su to s izvesnom dozom humora odobravalili, dok je Vaj bila opuštenija verzija moje „bliznakinje“. Mislim da sam najsrećnije trenutke provela u njenoj prostranoj kući u Konektikatu puštajući ploče Džun Kristi na „haj-faju“, ili proučavajući gomilu nakita koju je dobila od svoja tri muža. Njena kućepaziteljka bi nam obično pripremila prepečeni hleb s pilećim namazom; smestile bismo se na kauč s cvetnim dezenom slezove boje i gledale epizode *Tvoj najbolji šou* koje je Vaj uzela iz Muzeja za radio i televiziju.

Među vršnjacima sam važila za šarmantno ekscentričnu osobu, ali ne i za čudakinju, zahvaljujući, pre svega, pristojnom izgledu i dobrom telu džogerke, odnosno profesionalne ženske sa Aper Vest Sajda. Vrlo je jednostavno: ako sakupiš kolekciju od 78 starih ploča za fonograf, kao što sam ja uradila, dobar izgled je dovoljan da od „ekscentrične“ osobe postaneš „zanimljiva“. Mada i tada nisam umela, poput nekih drugih atraktivnih osoba, da usavršim nehajnu lakoću letenja kroz život. Kada sam nekoliko puta izašla sa Adamom na neke događaje, uvek bi ga u obliku potkovice okružila gomila ljudi s nekim pobedničkim osmehom. Bilo mi je dovoljno da se s njima smeškam. Isto je bilo i sa Vaj. Bila sam srećna da joj dozvolim da blista. Nisam želela da budem poput njih, već samo pored njih.

Saradnici su me nekada preklinjali da dođem na njihove proslave, ali su tokom godina prestali da me pozivaju. Nije mi smetalo. Na kraju, sama sam to htela. Ipak, i dalje mi je bilo bolno da otkrijem dve najtužnije reči na engleskom jeziku: „Kakav prijem?“

Pogledala sam kroz prozor kancelarije. Svetlost je nestajala i ulice su dobile tamnoplav odsjaj. Otišla sam u produkciju i montirala Vajinu traku – bezbolan proces koji obično traje četrdeset pet minuta – a zatim sam isključila kompjuter. Viknula sam: „Vidimo se sutra“ i izašla u hodnik čiji je svaki pedalj zida prekriven fotografijama Vaj i njenih gostiju koji se široko osmehuju. Dok sam išla prema podzemnoj železnici, olujni vetar je kovitlao smeće. Plastične kese su letele i kovitlale se ulicama poput nekih gradskih kotrljajućih busenja. Na svežem septembarskom vazduhu osetila sam neku zadovoljnu drhtavicu. Cele prošle nedelje Vaj je pevušila *Jesen u Njujorku*, pa sam i ja počela.

Voz je bio prepun, ali nekako sam uspela da skliznem na jedno slobodno mesto. Otvorila sam *Njujork post*, okrenula šestu stranu, podigla glavu i ugledala visokog mršavog momka s rancem kako se probija između putnika igrajući se džepnom lampom koja je funkcionisala bez baterija. „Bolje je imati, a da ti nije potrebna nego da ti je potrebna, a da je nemaš“, rekao je dubokim glasom. Nije bilo zainteresovanih. „Sigurno ne želite da trčite do prodavnice baterija kada nestane struja.“ Isti odziv. „Kako ćete doći do prodavnice baterija ako ne možete da vidite kuda idete?“ Slegnuo je ramenima i prešao u sledeći vagon.

Stanicu kasnije, preda mnom su se nacrtale dve punačke žene. Glasno su čavrljale, s velikim kesama u rukama.

„Ako *Kralj lavova* počinje u osam, onda je bolje da na večeru odemo u šest“, kazala je viša, s roze cvetnom tašnom. To važi za nas iz predgrađa. „Znaš, Majk voli ranije da večera.“

„Pa, da. Moraćemo da odemo u *Crveni jastog* na Tajms skveru. Kažu da je ogroman.“

Usta su mi se zgrčila u grimasu. *Prosto neverovatna ideja! Putovati stotine kilometara iz predgrađa u kulinarsku prestonicu Severne Amerike da bi u Crvenom jastogu naručio čuvenog jastoga i čokoladnu tortu, iste kao i u tvom gradu!*

Viša žena je prebacila kese u drugu ruku uzaludno tražeći slobodno mesto. „Šta radiš sledeće nedelje?“

„Kajlin će napuniti četiri, pa smo mislili da joj uzmemo ljuljašku za baštu, istu kao što ste vi kupili Tejloru. Znaš, onu narandžastu.“

O, da! Ti narandžasti i žuti plastični delovi ljuljaške nalazili su se napušteni u skoro svakom dvorištu u predgrađu! To su one ljuljaške sa tri dosagna tobogana! Evo pitanja: Jeste li ikada ijednog klinca videli da se na njima igra? Ikada? Neka, idi kupi jednu za Kajlin, a kada se samo jednom teška srca popenje na nju i posle uđe da gleda televiziju, igračka će ostati da stoji kao neki šareni spomenik u znak sećanja na njenu poslednju igru u dvorištu!

Žene su prestale da čavrljaju; neprijatno su zurile u mene i ja sam shvatila da mrmljam kao neka ludača.

Pošto su izašle na Tajms skveru, nastavila sam da u tišini čitam sve dok jedan plavokosi čovek nije seo kraj mene i glasno rekao: „Kako ste danas?“ Zurio je smeškajući se negde pored mene, u neku fiksiranu tačku, pa sam shvatila da je slep. Je li se on to meni obraćao? Imala sam utisak da tek tako priča, verovatno svakom ko bi rešio da mu odgovori.

Drugi putnici su ćutali. *Molim vas, neka neko nešto kaže.* On je čekao i dalje se neodređeno smeškajući.

Posle deset sekundi večnosti osmeh mu je zaigrao. Bilo mi je teško da to podnesem. Nakašljala sam se i rekla: „Dobro sam.“

„Pa, dobro“, kazao je dovoljno glasno da su svi podigli pogled sa svojih novina. „Vraćate se s posla?“

„Da“, rekla sam. Svi su se vešto pretvarali da ne slušaju ovu spontanu predstavu.

Iznenada sam skočila kad je voz usporio. „Ovo je moja stanica“, kazala sam preterano veselo dok sam odlazila. „Želim vam prijatno večer!“

Zbunjeno sam pogledala znak na platformi. Žureći da pobegnem, sišla sam dve stanice ranije. To je značilo još deset blokova pešačenja. Zašto s tim momkom nisam mogla da razgovaram? Taj kratak razgovor verovatno mu je jedina prilika za neki društveni kontakt pre nego se povuče u svoj stan. Možda su ljudi u vozu jedini način da taj čovek ubije vreme, njegov prozor u svet. O tome sam razmišljala penjući se stepenicama na naš treći sprat, sve vreme osećajući teskobu. Jedva sam čekala da obučem svoj ogrtač i „sokne za kuću“, koje mi je majka svakog Božića poklanjala. Bile su udobne i višebojne – boje graška i tamnocrvene sa crnim prugama. Sokne su bile prilično debele, bez prirodnih vlakana, te sam u hladnim mesecima morala da držim noge podalje od kamina jer su bile lako zapaljive, a i hemikalije bi mi ih zauvek zalepile za stopala.

Srećom, Adam je retko primećivao šta nosim (prećutni dogovor je da on jedino komentariše neko lepo odelo, i to samo kada je indirektno podstaknut), te su moje sokne odrađivale posao. Večeras sam se odlučila za tamnocrvene s crnim prugama. *Ura!*

Kući sam uvek stizala pre Adama, koji je voleo da se posle posla sa prisnim prijateljima, agentima za nekretnine, malo izdova u baru, odmah ispod kancelarije. Planirala sam da prelistam gomilu časopisa koja samo što nije pala sa stočića. Je li u špajzu ostalo još medenjaka sa đumbirom? Od Adama sam krila kutiju iza tegli, ali ponekad mu je polazilo za rukom da je pronađe.

Namrgodila sam se kada sam spustila ključeve. Čujem li to škripu cipela u kuhinji? Neko je već kod kuće.

Treće poglavlje

Pomalo sam se iznervirala kada sam otvorila vrata i zatekla Adama u kuhinji. Rekla bih da ništa ne radi. Samo stoji opuštenih ruku i zuri u mene.

„Zdravo!“, kazala sam. „Šta radiš kod kuće?“

Progutao je knedlu. „Moram nešto da ti kažem.“

Nasmejala sam se, ali srce mi se steglo i jako zalupalo. Nije mi se dopao izraz njegovog lica.

Spustila sam torbu. „Naravno“, rekla sam neodlučno. *Hajde*, pomislila sam. *Ovo je tip kojeg deca na svim prijemima opsedaju, koji pred svima smešno igra ne bi li me postideo.*

Duboko je udahnuo. „Ne mogu više ovako.“

Blenula sam u njega. „Kako to misliš 'ovako'?“

„Mislim...“ Trudio se da bude staložen. „Mislim da je neophodno da se razdvojimo.“

Polako i mirno sam sela na kuhinjsku stolicu.

„Znam da je ovo za tebe šok i žao mi je što to radim na ovaj način, ali već nedeljama pokušavam da ti kažem“, rekao je užurbano.

„Zar ne možemo...“, nakašljala sam se. „Zar ne bismo opet mogli da krenemo u savetovalište?“ Prošle godine, kada nam